

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžo/53/2014
Identifikačné číslo spisu:	5013201171
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5013201171.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej v právnej veci žalobkyne Z. E., bytom E., zastúpenej JUDr. Stanislavom Záhumenským, advokátom so sídlom Fraňa Kráľa č. 1504, Čadca proti žalovanému Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP, pracovisko Žilina, J. M. Hurbana 16, Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo 17. októbra 2013, číslo UPS/US7/GRPRZAPPK/BEZ/2013/21116, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 2. apríla 2014, č. k. 21S/161/2013-26, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 2. apríla 2014, č. k. 21S/161/2013-26, m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného zo 17. októbra 2013, číslo UPS/US7/GRPRZAPPK/BEZ/2013/21116, z r u š u j e a v e c v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

Žalobkyni náhradu trov náhradu trov konania n e p r í z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 2. apríla 2014, č. k. 21S/161/2013-26, zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 17. októbra 2013, č. UPS/US7/GRPRZAPPK/BEZ/2013/21116, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, odboru sociálnych vecí a rodiny, číslo CA3/OPPKPČ/SOC/2013/35521-003 z 15. júla 2013. Prvostupňový správny orgán uvedeným rozhodnutím podľa § 38 ods. 1 písm. b) bod 2 zákona č. 447/2008 o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 447/2008 Z. z.“) nevyhovel žiadosti žalobkyne z 30. apríla 2013 a nepriznal jej peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozsudku krajský súd konštatoval, že komplexný posudok zo 07. októbra 2013 a lekársky posudok z 01. októbra 2013, ktoré boli podkladom rozhodnutia o peňažnom príspevku, boli dostatočne doložené vykonaným šetrením a obsahom pripojenej zdravotnej dokumentácie a o vecnej správnosti a

odbornej úrovni neboli žiadne pochybnosti. Podľa názoru súdu žalovaný dostatočne zistil skutkový stav veci, lebo bolo riadne zistené zdravotné postihnutie žalobkyne a jeho následky na bežný život a pri rozhodnutí o kompenzačnom príspevku postupoval žalovaný v súlade so zákonom. Komplexný posudok zo 07. októbra 2013 poukazuje síce na zníženú pohybovú schopnosť žalobkyne a celkovú fyzickú výkonnosť v dôsledku viacerých zdravotných postihnutí žalobkyne (chronická obličková nedostatočnosť, tepnové uzáverové choroby dolných končatín, stav po prekonaní onkologického ochorenia, postihnutie kardiovaskulárneho systému, poruchy chrbtice, inkontinencia moču, chôdza s oporou vychádzkovej paličky limitovaná bolestivosťou pri dlhšej záťaži), avšak v sprievode inej osoby je schopná sa premiestniť k vozidlám verejnej hromadnej dopravy osôb a k prostriedkom železničnej dopravy, a nie je teda odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Krajský súd dospel k záveru, že správne orgány postupovali správne, keď žalobkyni nepriznali peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky motorového vozidla, a preto žalobu žalobkyne ako nedôvodnú zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa včas odvolanie a žiadala, aby odvolací súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietala, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočne zisteného skutkového stavu. Poukázala na svoj nepriaznivý zdravotný stav, ktorý sa neustále zhoršuje. Pre jej vážne zdravotné problémy nie je schopná cestovať hromadnými prostriedkami, nie je schopná nastúpiť a vystúpiť z autobusu bez bolesti a trpnutia dolných končatín. Je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy 70%, čo má negatívny dopad na jej život a peňažný príspevok sa poskytuje s cieľom zmierniť, prekonať či odstrániť dôsledky, ktoré má osoba z titulu svojho ťažkého zdravotného postihnutia. Žalobkyňa nie je schopná v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia a za rovnakých podmienok sama nastúpiť do a vystúpiť z vozidla hromadnej prepravy, taktiež dopraviť sa na zastávku, ktorá je vzdialená 500 m od jej bydliska, čo predstavuje pre ňu veľkú záťaž.

Žalovaný vo vyjadrení sa k odvolaniu žalobkyne trval na správnosti svojho rozhodnutia a navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť. Námietky žalobkyne považoval za neopodstatnené, pretože základnou zákonnou podmienkou pre navrhnutie požadovaného príspevku je odkázanosť ťažko zdravotne postihutej osoby na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ktorú posudzuje najskôr posudkový lekár príslušného orgánu.

Z odborného posúdenia posudkového lekára v danej veci vyplýva, že žalobkyňa nie je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Žalobkyňa je schopná v sprievode inej osoby premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb, nastupovať, vystupovať z neho a tiež zvládať inú situáciu v ňom podľa § 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z. Pri hodnotení možnej odkázanosti na individuálnu dopravu posudkoví lekári vychádzali na základe doložených lekárskeho nálezov zo zachovanej mobility žalobkyne. Nakoľko žalobkyňa nespĺňa podmienku odkázanosti na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, nebolo jej možné navrhnúť v komplexnom posudku peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10, § 246c a § 250ja Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne je potrebné vyhovieť.

Predmetom konania bolo posúdenie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o nepriznaní peňažného príspevku na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, a to zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla.

Podľa § 10 ods. 1 zákona 447/2008 Z. z. posudková činnosť na účely kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu, je lekárska posudková činnosť a sociálna posudková činnosť.

Podľa § 11 ods. 11 vety prvej zákona, výsledkom lekárskej posudkovej činnosti je lekársky posudok, ktorý obsahuje mieru funkčnej poruchy, vyjadrenie, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, závery k jednotlivým druhom odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím podľa § 14 a termín opätovného posúdenia zdravotného stavu, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13 ods. 1 písm. e) zákona, sociálna posudková činnosť na účely tohto zákona je navrhovanie kompenzácií v jednotlivých oblastiach.

Výsledkom sociálnej posudkovej činnosti je posudkový záver, ktorého obsahom sú sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia vo všetkých oblastiach kompenzácie, ktoré má fyzická osoba v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia, a návrh kompenzácie vo všetkých jej oblastiach (§ 13 ods. 9 zákona).

Podľa § 15 ods. 1 písm. d) zákona na základe lekárskeho posudku podľa § 11 ods. 11 a na základe posudkového záveru podľa § 13 ods. 9 príslušný orgán vypracúva komplexný posudok na účely kompenzácie, ktorý obsahuje návrh druhu peňažného príspevku na kompenzáciu.

Fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ak nie je schopná na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní jej prirodzenej dôstojnosti

- a) premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a k prostriedku železničnej dopravy a späť,
- b) nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a do prostriedku železničnej dopravy, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a z prostriedku železničnej dopravy alebo
- c) zvládnuť z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia inú situáciu vo vozidle verejnej hromadnej dopravy osôb a v prostriedku železničnej dopravy najmä z dôvodu poruchy správania pri duševných ochoreniach, vertebrobasilárnej insuficiencie s ťažkými závratmi, straty dvoch končatín, kardiopulmonálnej nedostatočnosti ťažkého stupňa alebo ťažkej poruchy sfinkterov (§ 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z.).

Zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla na účely tohto zákona sú výdavky na pohonné látky, ktoré slúžia na jeho prevádzku, ktoré fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím využíva na pracovné aktivity, vzdelávacie aktivity, rodinné aktivity alebo občianske aktivity. Podmienka využívania osobného motorového vozidla na pracovné aktivity je splnená aj vtedy, ak fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím podniká, prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť v mieste svojho trvalého pobytu (§ 38 ods. 9 zákona č. 447/2008 Z. z.).

Z vyššie uvedených ustanovení zákona teda vyplýva, že peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla nemožno poskytnúť každej ťažko zdravotne postihnutej fyzickej osobe, ale iba takej, ktorá okrem podmienky ťažkého zdravotného postihnutia spĺňa niektorú z ďalších zákonom stanovených podmienok. To v danom prípade znamená, že sa nedokáže premiestniť k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a k prostriedku železničnej dopravy a späť, nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a do prostriedku železničnej dopravy, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a z prostriedku železničnej dopravy alebo zvládnuť z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia inú situáciu vo vozidle verejnej hromadnej dopravy osôb a v prostriedku železničnej dopravy najmä z dôvodu poruchy správania pri duševných ochoreniach, vertebrobasilárnej insuficiencie s ťažkými závratmi, straty dvoch končatín, kardiopulmonálnej nedostatočnosti ťažkého stupňa alebo ťažkej poruchy sfinkterov.

V zmysle ustanovenia § 38 ods. 1 písm. b) bod 2. zákona o peňažných príspevkoch, peňažný príspevok možno poskytnúť len v prípade, ak ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím a komplexný

posudok o jej zdravotnom stave obsahuje záver, že žiadateľ o príspevok je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.

Podkladom rozhodnutia o peňažnom príspevku je komplexný posudok (§ 55 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z.) vypracovaný na účely kompenzácie podľa § 11 ods. 11 citovaného zákona, ktorý musí podľa § 13 ods. 9 zákona o peňažnom príspevku obsahovať záver, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Lekársky posudok vypracúva posudkový lekár, ktorý pri vykonávaní lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje s lekárom so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore a sociálnym pracovníkom príslušného orgánu.

V prejednávanej veci podkladom pre rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a pre rozhodnutie žalovaného boli komplexné posudky zo 4. júla 2013 a 7. októbra 2013, ktoré stanovili mieru funkčnej poruchy žalobkyne najprv 50% a potom 70%, takže žalobkyňa sa považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. V oblasti mobility a orientácie uviedli, že žalobkyňa má zníženú pohybovú schopnosť a celkovú fyzickú výkonnosť, v dôsledku kombinácie viacerých zdravotných postihnutí, ide o chronickú obličkovú nedostatočnosť, tepnové uzáverové choroby dolných končatín s klaudikáciami po 50 - 300 m, stav po prekonaní onkologického ochorenia, postihnutie kardiovaskulárneho systému, poruchy chrbtice a inkontinenciu moču. Chôdza žalobkyne s oporou vychádzkovej paličky je limitovaná bolestivosťou pri dlhšej záťaži, ale v sprievode inej osoby je schopná sa premiestniť k vozidlu verejnej hromadnej dopravy a k prostriedku železničnej dopravy, nastupovať a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy, ako aj zvládnuť situáciu v nich, a nie je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Na základe zisteného zdravotného stavu, poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, žalobkyni nebolo navrhnuté.

Cieľom úpravy právnych vzťahov uvedených v § 1 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti, za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti, za podmienok a v oblastiach ustanovených týmto zákonom (§ 1 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z.).

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia je znevýhodnenie, ktoré má fyzická osoba z dôvodu jej ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok a ktoré nie je schopná z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia prekonať sama.

Nebolo sporné, že žalobkyňa je fyzickou osobou s mierou funkčnej poruchy 70% a považuje sa za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím.

Zo skutkového stavu zisteného správnymi orgánmi vyplývajú z ťažkého zdravotného postihnutia pre žalobkyňu sociálne dôsledky v oblasti mobility, pričom žalovaný v napadnutom rozhodnutí, ako aj prvostupňový správny orgán vo svojom rozhodnutí dospeli k záveru, že žalobkyňa je s oporou vychádzkovej paličky a s bolestivosťou pri dlhšej záťaži v sprievode inej osoby schopná premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy a späť, nastúpiť do a vystúpiť z vozidla a zvládnuť inú situáciu vo vozidle verejnej hromadnej dopravy. Na základe uvedeného dospeli k záveru, že žalobkyňa nie je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom podľa § 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z. a z toho dôvodu jej nie je možné poskytnúť peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla.

Záver, že žalobkyňa nie je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom nezodpovedá podľa názoru odvolacieho súdu zákonu, keďže z posudkov vyplýva, že žalobkyňa nie je schopná sama, bez sprievodu inej osoby, premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy a späť, nastúpiť do a vystúpiť z vozidla a zvládnuť inú situáciu vo vozidle verejnej hromadnej dopravy. Podľa názoru odvolacieho súdu je takýto záver v rozpore s ustanovením § 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z., podľa ktorého fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu

osobným motorovým vozidlom, ak nie je schopná na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní jej prirodzenej dôstojnosti zvládnuť uvedené úkony.

Riadne odôvodnenie všetkých okolností, ktoré viedli k záveru o nepotrebnosti požadovanej kompenzácie, je nevyhnutnou náležitosťou rozhodnutia. Jeho absencia má za následok, že žiadateľ nevie aké boli skutočné dôvody zamietnutia jeho žiadosti a tým sa mu bráni v jeho pochopení. Za takej situácie je rozhodnutie správneho orgánu nepreskúmateľné pre nedostatok jeho dôvodov, ktoré po právoplatnosti rozhodnutia už nie je možné nahrádzať (doplňať) v rámci konania o preskúmanie takého rozhodnutia súdom.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil, napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Úlohou žalovaného v ďalšom konaní bude po opätovnom posúdení vyhotoviť nový posudok a vo veci opätovne rozhodnúť, pričom svoje závery aj náležite odôvodní a vysporiada sa so všetkými námietkami žalobkyne.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1, ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že právny zástupca žalobkyne si uplatnil náhradu trov konania v žalobe zo dňa 16. decembra 2013 a v odvolaní zo dňa 07. mája 2014, ktorým namietal správnosť rozhodnutia krajského súdu, avšak v oboch podaniach bez uvedenia výšky uplatnených trov a ich špecifikácie. Výčíslením trov konania súd rozumie uvedenie počtu a druhov úkonov právnej služby a dátum ich poskytnutia s uvedením príslušnej tarify a výšky náhrad podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytnutie právnej služby.

Upovedomenie o vyhlásení rozhodnutia na úradnej tabuli najvyššieho súdu a na jeho internetovej stránke bolo uverejnené dňa 23. marca 2016 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci bol vyhlásený dňa 30. marca 2016.

Keďže žalobkyňa ani jej právny zástupca napriek žiadosti o náhradu trov konania výšku trov v súlade s § 151 ods.1 O.s.p. nevyčísľili, súd náhradu trov konania žalobkyni v súlade s § 151 ods. 2 nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.